

Biblioteca Oberta

**GU
I
A
D
À
U
D
I
O
V
I
S
U
A
L
S**

Les naus espacials en el cinema

Biblioteca Central. C/ Solades, 25.
Tel. 964 52 04 81
e-mail: biblioteca@ajvila-real.es

Nº 8 maig 2005 ©SMB Vila-real

LES NAUS ESPACIALS EN EL CINEMA DE CIÈNCIA FICCIÓ.

El 19 de maig arribarà a les pantalles de tot el món l'esperat *Episodi III, Revenge of the Sith*, l'últim film de la nissaga galàctica més espectacular i grandiosa de tots els temps. Amb ell, es desvelarà un dels misteris que més ànsia ens ha fet passar, la transformació del jove jedi Anakin Skywalker en el malvat vilà Darth Vader. Amb motiu d'aquesta estrena, volem retre homenatge a tota la sèrie, i per això dediquem aquesta guia a un tema molt concret del qual les produccions posteriors són deutores: les naus espacials.

Difícilment es podria imaginar el gènere cinematogràfic de la ciència ficció, sobretot en la seua vessant de la *space* òpera, sense l'existència de

les naus espacials. Es tracten de vehicles espacials que permeten el desplaçament dels seus pilots i passatgers per tot l'univers i al seu arbitri d'una manera més o menys ràpida. Al llarg de la història de la cinematografia són infinites les variants plasmades en la gran pantalla. Totes elles les podem classificar de la següent manera:

1. Coets: Són els vehicles més freqüents de les primerenques produccions. Estaven proveïts d'un

tipus de combustible meravellós que els permetia arribar fins els límits de l'univers. Es tracten de coets o càpsules espacials que disposen d'un disseny estilitzat i una forma i volum molt variable. Aquest tipus de vehicle ha estat utilitzat majoritàriament per transportar un grup de persones a la lluna. *Voyage a la lune* (1903) de Méliés és el film més notable d'aquest període inicial, on un grup de savis astrònoms viatgen en l'interior d'un obús que alluna en l'ull de la lluna. La dècada dels 50 és tanmateix, la primera època daurada de les aventures espacials, amb nombroses produccions evocadores de móns exòtics i fantàstics amb civilitzacions formades per mutants i criatures de tota condició. Exemples il·lustratius d'aquest període són *Destination: Moon* (1950), *De la terra a la lluna* (*From the Earth to the Moon*, 1958) o *Els primers homes en l'espai* (*First Men into Space*, 1959).

2. Plats voladors: A finals dels anys 40 el fenomen OVNI obté més

rellevància i importància en la societat americana gràcies a una sèrie d'albiraments. Els guionistes cinematogràfics no tardaren a dur a la gran pantalla produccions senzilles i ingènues que tractaven sobre l'arribada de visitants alienígens a la terra en plats voladors no identificats, de forma més o menys circular,

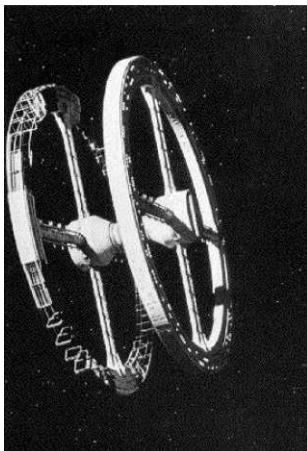
amb la intenció principalment de destrucció, tant de la terra com dels seus habitants.

Títols com *The Thing* (1951), *It came from outer space* (1953) *This island, Earth* (1955) *Earth versus the Flying saucers* (1956), *La tierra contra los platillos volantes* o *La guerra de los mundos* (*War of the worlds*, 1953) són prou representatius. Més actuals, i de major importància i qualitat són *Encuentros en la tercera fase* (*Close encounters of the Third Kind*, 1977) de Steven Spielberg i la divertida *Mars Attack* (1996) de Tim Burton.

3. Vaixells: Diverses obres de ciència ficció, i d'ací al cinema, han fet una translació literal del mar a l'espai

dels diferents tipus de naus que es poden trobar com els cuirassats, destructors, fragates, creuers, etc., però ara siderals. Els més famosos corresponen sense cap dubte als de *La guerra de les galàxies*.

4. Estacions espacials: Es tracten de veritables móns artificials en miniatura, capaços d'albergar a milions de persones en el seu interior i de desplaçar-se per totes les galàxies amb absoluta independència. L'Estrella de la Mort I i II són les més representatives d'aquest tipus, totes elles destruïdes per l'Aliança Rebel en els episodis IV i

VI respectivament.

5. Altres naus: Són moltes, i es tracten de les més famoses de la ciència ficció. Cadascuna compta amb una estructura i funció diferent, però segons la seua utilitat les podríem dividir en dues classes:

5.1. Naus militars. D'entre totes les d'aquest tipus destaquen les de la nissaga de *La guerra de les galàxies* com el Falcó Mil·lenari, els caces A-Wing, Y-Wing, W-Wing, Tie Fighter i Tie Interceptor, entre altres.

5.2. Naus civils. Destinades a la càrrega de materials, a la recerca, al rescat de naus i salvament de supervivents, entre altres utilitats. Comptem amb la *Discovery (2001, Una odisea de l'espai, 1968)*, *Nostramo (Alien, l'8 passatger, 1979)*, *Sulaco (Aliens)*, *Enterprise (Star Trek, la pel·lícula, 1979)*, entre moltes altres.

Realitat i ficció

No tot el que veiem en les produccions de ciència ficció es pot afirmar que estiga basat en les lleis de la física. Els guionistes i directors prenen una sèrie de llibertats per al rodatge de diverses escenes on no només es qüestiona la seua científicitat o no, realment és que no existeix.

En l'espai hi ha un silenci absolut, està pràcticament buit i ningú pot escoltar res. Per a percebre un so és necessari l'existència d'un medi conductor de l'ona sonora, que és comprimit per ella, fet que no ocorre en l'espai. Per això, els sorolls procedents de les explosions, el brunzir de les naus volant i els disparats dels làsers són irrealment, ja que és impossible escoltar alguna cosa en el buit de l'espai on no hi ha ones sonores. Un altre tema que ha estat tractat amb poca científicitat és el de la forma de les naus espacials, ja que en l'espai no hi ha cap necessitat de construir-les amb formes aerodinàmiques perquè la seua resistència al moviment siga mínima. Senzillament, aquesta obligació desapareix en absència d'un medi que s'opose al moviment. Així, doncs en *La guerra de les galàxies*, resulta innecessari el desplegament de les ales dels caces de l'Aliança Rebel, o la forma estilitzada dels destructors estel·lars de l'Imperi.

D'altra banda, el seu mode de

funcionament tampoc és correcte. En l'espai no existeix cap medi contra el que una nau pugui espantar, com l'aire que flueix al voltant de les ales d'un avió, ja que crea una diferència de pressió que l'empeny cap a dalt, permetent-lo canviar de rumb segons on es dirigeixi. La trajectòria de les naus espacials es modifica per sistemes interns de propulsió que l'accelerem en la direcció elegida. Amb tal motiu, l'absència d'una força que actue de fre, implica que una vegada que la nau s'ha ficat en funcionament, no és obligatori utilitzar els motors per avançar a una velocitat constant, ja que aquesta es pot mantenir sense cap despesa d'energia. Per acabar, ens falta el tema de la gravetat. En les naus espacials la gravetat sempre hi està present. En produccions com *La Guerra de les galàxies* o *Star Trek* entre altres, els personatges es mouen sense cap problema. Deu haver un sistema generador de gravetat artificial que és capaç de produir un camp gravitatori constant, fet molt discutit amb les lleis de la física que avui en dia coneixem.

FITXES DE PEL·LÍCULES

Dune

Títol original: *Dune*

País: EUA

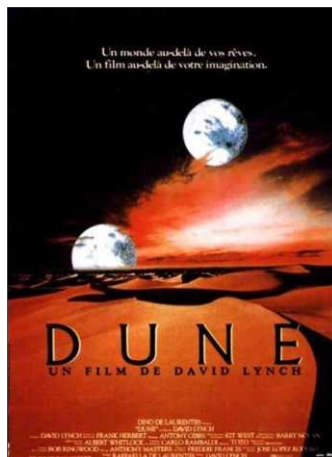
Any de producció: 1984

Director: David Lynch

Intèrprets: Kyle MacLachlan, Francesca Annis, Sting

Duració: 137 min.

Sinopsi: Arrakis, conegut també com Dune, és un planeta desèrtic, quasi deshabitat, però que produeix l'espècie anomenada melange. Els supervivents de la Casa Atrèides fugen de Dune i es fiquen en contacte amb els fremen, poble lliure que ajudarà a Paul, l'hereu de la Casa Atrèides, a convertir-se en un messiàs, ple de poders màgics qui imposarà un nou ordre en la galàxia.

Encuentros en la tercera fase

Títol original: *Close encounters of th third kind*

País: EUA

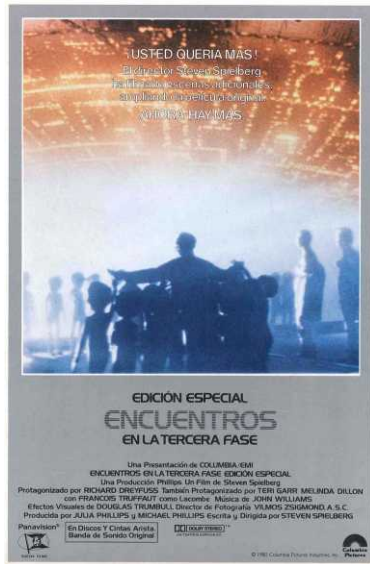
Any de producció: 1977

Director: Steven Spielberg

Intèrprets: Richard Dreyfuss, Teri Garr

Duració: 128 min.

Sinopsi: En diferents llocs de la terra s'han produït fenòmens estranys. En els EUA, alguns habitants veuen uns llums misterioses en el cel i es veuen impel·lits a dirigir-se cap a un lloc ignot que els produeix una inexplicable atracció. L'esdeveniment més grandios es l'abducció del xicotet fill d'una dona per part d'unes entitats que no formen part d'aquest món.

2001: una odisea en el espacio

Títol original: *2001: A Space Odyssey*

País: EUA

Any de producció: 1968

Director: Stanley Kubrick

Intèrprets: Keir Dullea, Gary Lockwood, William Sylvester

Duració: 143 min.

Sinopsi: En la sabana africana, apareix un monòlit negre que atorga la intel·ligència a tots els primats que s'hi acosten. En l'any 2001, un idèntic monòlit és trobat en la lluna. Aquest no para d'emetre senyals amb la destinació Jupiter, planeta cap on es dirigeix la nau Discovery amb 5 passatgers i l'ordinador central Hal 9000. Hal entra en conflicte amb ell mateix i els tripulants i decideix eliminar-los a poc a poc.

STANLEY KUBRICK
2001:
una odisea del espacio

Star Trek: la pel·licula

Títol original: *Star Trek, the motion picture*

País: EUA

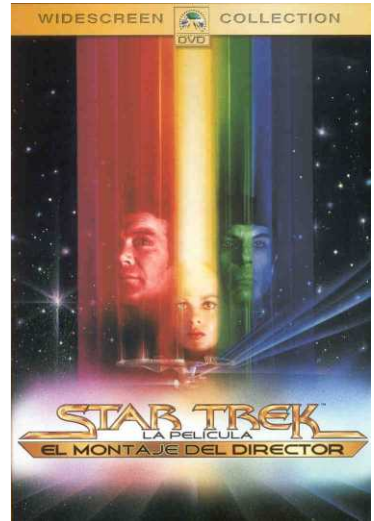
Any de producció: 1979

Director: Robert Wise

Intèrprets: William Shatner, Leonard Nimoy, Stephen Collins

Duració: 124 min.

Sinopsi: Un alienígena sense identificar destrueix tres poderoses naus Klingon. La tripulació de l'USS Enterprise amb el capità Kirk al comandament, es mobilitzen per intentar aturar la invasió dels alienígenes en el seu viatge cap a la terra.

Alien el 8º pasajero

Títol original: *Alien*

País: Regne Unit

Any de producció: 1979

Director: Ridley Scott

Intèrprets: Sigourney Weaver, Tom Skerrit

Duració: 117 min.

Sinopsi: La nau Nostromo duu els seus tripulants hivernant de retorn cap a la terra, però són despertats per un senyal d'auxili d'un planeta proper que rep l'ordinador de la nau. Després de baixar al planeta anomenat LV-426 descobreixen que es tracta d'una advertència. Tanmateix, una criatura alienígena es troba dalt de la nau i anirà acabant a poc a poc amb la vida de quasi tots els tripulants.

Blade Runner

Títol original: *Blade Runner*

País: EUA

Any de producció: 1982

Director: Ridley Scott

Intèrprets: Harrison Ford, Rutger Hauer, Sean Young

Duració: 1982

Sinopsi: Los Ángeles. 2019. Rick Deckard és un Blade runner que té la missió d'acabar amb tots els replicants rebels.

El planeta de los simios

Títol original: *Planet of the apes*

País: EUA

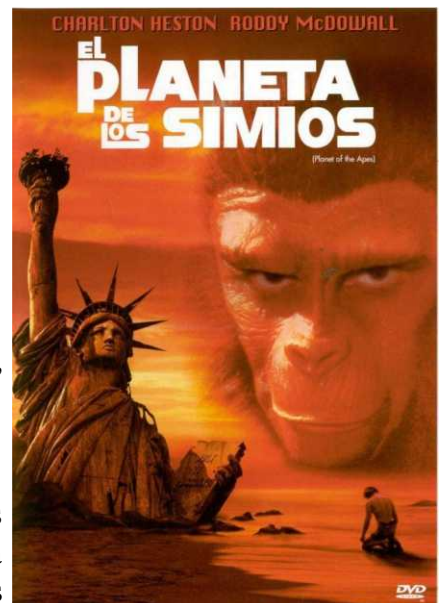
Any de producció: 1968

Director: Franklin J. Schaffner

Intèrprets: Charlton Heston, Kim Hunter, Roddy McDowall

Duració: 108 min.

Sinopsi: Un trio d'astronautes americans s'estavellen en un planeta que està dominat per simis que utilitzen els humans per a realitzar experiments.

La guerra de los mundos

Títol original: *War of the worlds*

País: EUA

Any de producció: 1953

Director: Byron Haskin

Intèrprets: Gene Barry, Ann Robinson, Les Tremayne

Duració: 85 min.

Sinopsi: Un xicotet meteorit cau a la terra, en l'estat de Califòrnia. Uns investigadors examinen aquest fet, però de sobte, el meteorit cobra vida i comença a matar gent innocent. Seguidament començaran a arribar més alienígenes que inicien una forta invasió que l'exèrcit a dures penes podrà contrarestar.

